

FFURFLEN ASESU EFFAITH AR GYDRADDOLDEB – MATRICSAU AC AWGRYMIADAU

Matrics Cydraddoldeb a Sgorio - mae'r Asesiad o Effaith Integredig yn seiliedig ar y sgôr risg Coch Ambr Gwyrdd (RAG) fel a ganlyn:

TEBYGOLRWYDD				
Annhebygol	Tebygolrwydd Isel	Posibl	Tebygolrwydd Uchel	Bron yn Sicr
1	2	3	4	5

EFFAITH		
5	VH	Trychinebus – camau cyfreithiol (hawliad gwahaniaethu)
4	H	Mawr– mater difrifol a allai arwain at gyhoeddusrwydd negyddol a chamau disgyblu o fewn cyd-destun y Gwasanaeth.
3	M	Cymedrol – cwyn allanol neu gŵyn fewnol.
2	L	Bach – mae angen gwneud mân-ddiwgiadau neu newidiadau ychwanegol i'r polisi.
1	VL	Bach iawn – dim ond mân ystyriaethau sy'n ofynnol.

		EFFAITH					
		VL	L	M	H	VH	
		1	2	3	4	5	
TEBYGOLRWYD	Bron yn Sicr	5	5	10	15	20	25
	Tebygolrwydd Uchel	4	4	8	12	16	20
	Posibl	3	3	6	9	12	15
	Tebygolrwydd Isel	2	2	4	6	8	10
	Annhebygol	1	1	2	3	4	5

Sgôr Risg Gyffredinol	Disgrifiad	Monitro
1 – 4 Modd ei reoli	Gall y risg fod mor isel nes bod y Gwasanaeth yn dewis derbyn y risg ac yn syml gofnodi ei fod wedi ei nodi ac, oherwydd ei debygolrwydd neu effaith isel, na fydd angen cymryd camau pellach. Fel arall, efallai y bydd mân ystyriaethau ar ôl gweithredu. Fel arall, efallai y bydd angen ymdrin â mân ystyriaethau wrth eu gweithredu.	Bydd Arweinydd y Prosiect yn cynnal goruchwyliaeth ac yn parhau i reoli'n lleol.
5 – 10 Canolig	Bydd perchennog yr AEG yn lliniaru risgiau a nodwyd drwy wneud gwelliannau bach neu weithredu rheolaethau pellach i leihau neu ddileu'r risg. Fel arall, gallai'r perchennog gadarnhau bod pob cam rhesymol wedi'i gymryd i liniaru'r risg ac nad oes unrhyw gamau rhesymol pellach yn bosibl.	
12 – 15 Uchel	Ni ellir cyflwyno'r polisi, y prosiect neu'r gwasanaeth hwn nes ein bod wedi ymgynghori'n fanwl yn allanol ac / neu'n fewnol gyda'r rhai y mae'r maes gwaith hwn yn effeithio arnynt.	Bydd angen gweithredu pellach ar sgorau dros 12, ac ar yr adeg honno byddai'n ddoeth ymgynghori â noddwr neu Brif Swyddog y prosiect perthnasol.
16 – 25 Uchel iawn	Mae risg uchel wedi'i nodi, felly gweithredwch ar unwaith. Os yw camau cyfreithiol yn debygol, yna ni all y Gwasanaeth fwrw ymlaen â'r polisi heb ei newid yn sylfaenol. Os yw'r effaith yn parhau'n Tudalen ddifrifol hyd yn oed ar ôl cymryd camau lliniaru, yna bydd yn rhaid ymgynghori â grwpiau mewnol ac / neu allanol.	

FFURFLEN ASESIAD O'R EFFAITH AR GYDRADDOLDEB

Pwrpas

Mae'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb (EAG) hwn yn sicrhau nad yw polisïau, prosiectau a darpariaeth y Gwasanaeth yn gwahaniaethu'n anghyfreithlon yn erbyn unrhyw berson, yn enwedig y rhai sy'n dod o dan nodweddion gwarchoddedig fel yr amlinellir yn Neddf Cydraddoldeb 2010. Mae cwmpas yr EAG penodol hwn yn sicrhau bod ein Gwasanaeth yn mynd y tu hwnt i unrhyw ofynion cyfreithiol a dyletswyddau cydraddoldeb sector cyhoeddus. Mae'r ddogfen hon yn ceisio nodi risg(iau) i bobl ac yn ceisio disgrifio sut mae'r Gwasanaeth yn bwriadu lliniaru risg o'r fath.

Unwaith y bydd yr AEG wedi'i gwblhau, bydd yn rhaid iddo gael ei wirio a'i lofnodi gan y Pennaeth Adran perthnasol. Dylai unrhyw un sy'n cwblhau AEG ac sy'n aneglur ynghylch unrhyw ran o'r cynnwys gysylltu â'r Swyddog Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant.

Teitl	Cynllun Rheoli Risg Cymunedol (CRhRC) Mapio ac ymgysylltu cychwynnol cyn ymgynghori.
Mynd i'r afael â'r amcan corfforaethol	<p>Ein Hegwyddor Pobl Bod yn y lle cywir, ar yr adeg gywir, gyda'r sgiliau cywir. Sicrhau gweithlu medrus iawn drwy recriwtio, datblygu a chadw gweithlu dwyieithog, llawn cymhelliant sy'n cynrychioli ac yn hyrwyddo amrywiaeth y cymunedau rydym yn eu gwasanaethu.</p> <p>Ein Hegwyddor Atal Gweithio gyda phartneriaid i helpu i wneud cymunedau'n fwy diogel. Lleihau'r risgiau i'n cymunedau, yn enwedig i'r bobl hynny a allai fod yn fwy agored i niwed, drwy ein rhaglenni ymyrraeth sefydledig fel Archwiliadau Diogel ac Iach a Phrosiect Ffencs.</p> <p>Ein Hegwyddor Diogelu Gwneud busnesau'n fwy diogel gyda'n gilydd. Darparu canllawiau arbenigol i fusnesau ar ddiogelu rhag tân i helpu i sicrhau diogelwch adeiladau, gweithwyr a chwsmeriaid, a thrwy hynny gefnogi busnesau i dyfu. Mae adeiladau risg uchel yn cael eu blaenoriaethu ar gyfer arolygiadau, gan gyfrannu at ddiogelwch y cyhoedd yn gyffredinol.</p>

	<p>Ein Hegwyddor Ymateb Darparu ymateb brys effeithiol. Bod yn barod i ymateb pan fydd arnoch ein hangen: i ddiogelu'r hyn sy'n bwysig i chi, i achub bywydau, lleihau niwed, ac amddiffyn cartrefi a busnesau.</p> <p>Ein Hegwyddor Amgylchedd Diogelu a gwarchod ein hamgylchedd naturiol ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Mabwysiadu arferion ecogyfeillgar yn ein gweithrediadau beunyddiol i leihau allyriadau carbon ac effeithiau amgylcheddol eraill a chodi ymwybyddiaeth amgylcheddol ymhlith ein staff a'n cymunedau.</p>
Adran / swyddogaeth sy'n cynnal yr asesiad	Cynllunio, Perfformiad a Thrawsnewid.
Pwy sy'n gyfrifol am weithredu'r polisi?	Noddwr y prosiect – DBST Stewart Forshaw
Pwy sy'n rhan o broses yr asesiad effaith?	Rheolwr Ardal Anthony Jones – Arweinydd y Prosiect Gary Ashton – Rheolwr Cynllunio Corfforaethol a Pherfformiad Benji Evans – Swyddog Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant
Beth yw nodau / amcanion / canlyniadau disgwylidig y polisi / y fenter / y gwasanaeth?	<p>Nod yr ymarfer mapio cychwynnol yw nodi grwpiau buddiant ym maes cydraddoldeb ac aelodau ehangach o'r gymuned sy'n cynrychioli poblogaeth amrywiol Gogledd Cymru. Trwy nodi grwpiau o bobl ar draws nodweddion gwarchoddedig gwahanol, bydd GTAGC yn gallu mabwysiadu dull wedi'i dargedu i sicrhau bod adborth cynhwysfawr yn cael ei gasglu ynghylch blaenoriaethau drafft y CRhRC a gweithgarwch arfaethedig drwy gydol 2024 i 2029.</p> <p>Trwy ddull wedi'i dargedu, gellir mabwysiadu methodolegau cyfathrebu addas sy'n galluogi gwahanol gymunedau i roi adborth trwy eu dull(iau) dewisol. Tra bod rhai pobl yn mwynhau siarad mewn grŵp, mae'n well gan eraill ddarparu adborth personol ac unigol trwy ddulliau eraill.</p>
Pwy fydd yn elwa o'r polisi?	Rhanddeiliaid mewnol ac allanol.
Ydy'r polisi / menter / gwasanaeth hwn at ddibenion allanol neu fewnol?	Mewnol ac allanol.

<p>Ydy'r polisi / menter / gwasanaeth hwn yn cael effaith ar y gwasanaeth dyletswydd Ar-Alwad?</p>	<p>Ydy, mae pob rhanddeiliad yn cymryd rhan uniongyrchol yn yr ymgynghoriad hwn.</p>
<p>A oes sefydliadau eraill yn cyfrannu at y broses gyflwyno? Os oes, nodwch pa sefydliadau.</p>	<p>Mae yna restr lawn o randdeiliaid a fydd yn cynorthwyo ein Gwasanaeth i ymgysylltu'n effeithiol â Chymuned Gogledd Cymru.</p>
<p>Pa wybodaeth / profiad blaenorol sydd gan y Gwasanaeth, h.y. menter debyg, a beth mae'r wybodaeth hon wedi'i dysgu i ni? (Gall gwybodaeth fod yn ddata demograffig, hy canfyddiadau'r cyfrifiad, canfyddiadau ymchwil, cymariaethau rhwng polisiâu tebyg yn ein Gwasanaeth ni a Gwasanaethau eraill, arolwg data, monitro data cydraddoldeb, ymarferion casglu data ad hoc).</p>	<p>Bydd ein Gwasanaeth yn defnyddio'r data demograffig a phoblogaeth diweddaraf sy'n darparu gwybodaeth am y grwpiau amrywiol ar draws y rhanbarth y mae angen ymgysylltu ac ymgynghori â nhw.</p> <p>Yn dilyn ymgynghoriadau tebyg lle cynhaliwyd ymgysylltu helaeth â chymuned Gogledd Cymru, bydd y Gwasanaeth yn elwa o fethodoleg proffil risg cymunedol sefydledig. Bydd ymarfer mapio cynhwysfawr yn helpu i nodi rhanddeiliaid sy'n cynnwys grwpiau buddiant ym maes cydraddoldeb ac unigolion y gellir eu diffinio fel rhai prin y clywir ganddynt, sydd yn aml yn cynnwys rhai o'r bobl fwyaf 'mewn perygl' yn ein cymdeithas.</p>
<p>A oes asesiad effaith tebyg wedi'i gynnal gan Wasanaethau Tân ac Achub eraill neu awdurdodau lleol mewn perthynas â pholisi tebyg? Os felly – a yw'n bosib addasu / ymgorffori eu canfyddiadau?</p>	<p>Cafodd amryw o AEG mewn ymgynghoriadau gan wasanaethau tân ac achub eraill eu rhannu gyda'r Gwasanaeth fel ffordd o fabwysiadu arfer gorau. Mae AEG blaenorol yn ein helpu i nodi risg ac mae'r Gwasanaeth yn gallu gweithredu ymyriadau addas i liniaru'r risg hon. Mae AEG blaenorol yn helpu'r Gwasanaeth i fyfyrion ar yr hyn y mae wedi'i ddysgu o brofiadau blaenorol o'i arferion ei hun yn ogystal ag o brofiadau sefydliadau tebyg eraill sydd wedi ymgynghori â'u cymunedau.</p>
<p>Dyddiad yr adolygiad nesaf (os yw'n berthnasol)</p>	<p>Bydd yr AEG hwn yn cael ei adolygu fel rhan o'r broses werthuso. Bydd AEG ar wahân yn cael ei ddatblygu mewn perthynas â'r ddogfen CRhRC a'r holl weithgareddau cysylltiedig sydd wedi'u cynnig rhwng 2024 a 2029.</p>

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Nodweddion Gwarchoddedig neu Thema Gydraddoldeb	Rhesymeg dros eich dewis (cynnwys neu cyfeirio at dystiolaeth) Sut gallai hyn gael effaith?
--	--

Oed (band)			Disgrifiad o'r band oed:
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol	
4	1	4	<p>Cyfanswm y boblogaeth ar draws Gogledd Cymru yw 687,000 (SYG, 2023a). Mae'r duedd o boblogaeth sy'n heneiddio wedi parhau, gyda mwy o bobl nag erioed o'r blaen yn y grwpiau oedran hŷn. Mae'r SYG (2023a) yn nodi bod 22.3% o'r boblogaeth yn 65 oed a hŷn. O'r holl awdurdodau lleol ledled Cymru, Conwy (27.4%) ac Ynys Môn (26.4%) sydd â'r canrannau uchaf o bobl 65 oed a hŷn. Conwy (1.5%) sydd â'r ganran uchaf o bobl 90 oed yng Nghymru.</p> <p>Gyda chroestoriadedd mewn golwg, mae'n ddefnyddiol edrych ar anabledd ac oedran oherwydd y gwahaniaeth nodedig yn y data rhwng 2011 a 2021, yn enwedig yn y grwpiau oedran iau a hŷn (SYG, 2023b). Ar gyfer merched rhwng 15 a 19 oed, roedd canran yr anabledd yn 13.3% yn 2021, sy'n 8.1 pwynt canrannol yn uwch nag yn 2011 a 7.9 pwynt canrannol yn uwch nag yn 2001. Parhaodd y duedd hon i'r grŵp oedran 20 i 24 oed, lle cynyddodd nifer yr achosion o anabledd yn sylweddol, o 6.2% yn 2011 i 17.9% yn 2021. Ar gyfer dynion, roedd yr achosion cynyddol o anabledd yn 2021 yn dechrau mewn oedrannau cynharach; roedd 8.6% o fechgyn 5 i 9 oed yn anabl yn 2021, o'i gymharu â 5.6% yn 2011 a 6.5% yn 2001 (SYG, 2023b).</p> <p>Bydd GTACGC yn cofnodi anghenion pobl ar draws pob grŵp oedran trwy ymarfer mapio cynhwysfawr. Mae'r broses hon yn helpu i nodi a chysylltu â phartneriaid allweddol sy'n cysylltu'r Gwasanaeth â phobl ifanc, pobl o oedran gweithio a phobl hŷn. Gyda chroestoriadedd mewn golwg, bydd y gwasanaeth yn elwa o weithio gyda phartneriaid presennol a bydd hefyd yn datblygu cysylltiadau newydd yn ystod y cam cyn-ymgyngori. Trwy bartneriaethau, bydd y Gwasanaeth yn ymgysylltu â phobl ar draws gwahanol gategoriâu oedran ar draws pob lleoliad daearyddol, ethnigrwydd, rhywedd, statws economaidd-gymdeithasol, anabledd a chyflwr iechyd.</p>

Anabledd		
Likelihood	Effaith	Yn gyffredinol
4	2	8

Yn ôl y SYG (2023c), mae gan 21.1% o'r boblogaeth anabledd a/neu gyflwr iechyd hirdymor. Er mai Gwynedd (18.1%) ydy un o'r awdurdodau lleol sydd â'r gyfran isaf o bobl anabl yng Nghymru, mae canran gyfartalog pobl anabl ar draws rhanbarth Gogledd Cymru yn uwch na rhannau eraill o'r DU. Gyda chroestoriadedd mewn golwg, roedd 22.3% o ferched a 19.8% o ddynion yn anabl. Roedd canran y rhai sydd wedi'u cyfyngu ychydig yn 11.9% ar gyfer merched a 10.3% ar gyfer dynion. Nododd cyfran uwch o ferched na dynion eu bod wedi'u cyfyngu'n fawr; 10.4% a 9.5% yn y drefn honno (SYG, 2023b).

Pobl anabl yw rhai o'r bobl fwyaf difreintiedig yn ein cymdeithas, felly rydym yn cydnabod pwysigrwydd cofnodi eu hanghenion, dyheadau a disgwyliadau mewn perthynas â gwasanaeth tân ac achub modern. Er mwyn cofnodi anghenion pobl sy'n bodloni'r diffiniad o 'anabl' (gan gynnwys y rhai â chyflyrau iechyd hirdymor) yn ystod y cam ymgynghori, bydd y Gwasanaeth yn gwneud yn fawr o'i bartneriaethau ag Anabledd Cymru, Autistic UK, Dementia Friends, Headway ac amrywiol rwydweithiau anabledd sefydledig fel rhwydwaith Mynediad Arfon ac elusennau fel Chloe's and Sophie's Special Ear Fund (CSSEF).

Mae gan y Gwasanaeth gysylltiadau ardderchog gyda grwpiau cymunedol sy'n cynnwys pobl anabl. Bydd grwpiau ffocws a dulliau eraill yn cael eu defnyddio i gasglu adborth gyda grwpiau cymunedol, elusennau, rhwydweithiau anabledd a grwpiau cymorth a fydd yn galluogi ein gwasanaeth i ofyn am eu barn. Mae'r ymarfer mapio'n tynnu sylw at wahanol grwpiau ar draws Gogledd Cymru sy'n rhoi darlun cywir o'u hanghenion a'u dyheadau.

Lles ac Iechyd Meddwl		
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol
4	3	12

Er bod iechyd meddwl yn dod o dan y diffiniad o anabledd, mae GTAGC wedi gwahanu'r grŵp hwn o bobl oherwydd y natur a'r heriau sy'n gysylltiedig â thargedu pobl o safbwynt iechyd meddwl a llesiant.

Mae iechyd meddwl a llesiant yn cwmpasu grŵp eang o bobl sy'n profi hwyliau isel, pryder, iselder ac ati. Felly, bydd GTAGC yn gweithio'n agos gyda grwpiau cymorth ac elusennau i ymdrechu i gofnodi anghenion pobl â chyflyrau iechyd meddwl. Mae'r ymarfer mapio wedi nodi partneriaid allweddol a fydd yn galluogi'r Gwasanaeth i gysylltu â'r gynulleidfa darged hon. Gweler rhestr gyswllt y grwpiau ffocws i gael y manylion yn llawn. Gall ymgysylltu â phobl sy'n profi iechyd meddwl

			anffafriol fod yn fwy heriol o'i gymharu ag ymgysylltu â rhai grwpiau buddiant eraill ym maes cydraddoldeb, sy'n esbonio'r sgôr ychydig yn uwch.
--	--	--	--

Rhywedd		
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol
4	1	4

Yn ôl y SYG (2021a), mae poblogaeth Gogledd Cymru wedi'i rhannu'n gyfartal ar draws merched (51.1%) a dynion (48.9%). Er y bydd ymgysylltu â dynion a merched yn digwydd yn organig trwy gysylltu â gwahanol grwpiau buddiant ym maes cydraddoldeb, mae rhai sefydliadau penodol seiliedig ar rywedd yn ein galluogi i gysylltu â grwpiau rhywedd sydd ag anghenion penodol (e.e. pobl hŷn, pobl ddi-waith, rhieni).

Er enghraifft, mae GTAGC yn gweithio'n agos gyda Chanolfan Merched Gogledd Cymru sy'n cefnogi cannoedd o ferched lleol sy'n profi trais domestig, tlodi a diweithdra. Mae gan y Gwasanaeth berthynas sefydledig gyda gwahanol dimau chwaraeon rhyw-benodol sy'n ffordd effeithiol o gysylltu â miloedd o ddynion a merched ar draws y rhan fwyaf o grwpiau oedran. Mae gan ein tîm atal berthynas hirsefydlog â Sefydliad y Merched (WI) a Grwpiau Cymorth Cyfeillion Dementia sydd wedi bod yn ffordd effeithiol o ymgysylltu â rhai merched hŷn yn flaenorol.

Beichiogrwydd a Mamolaeth		
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol
4	2	8

Er mwyn sicrhau bod GTAGC yn ymdrechu i gofnodi anghenion pobl sy'n feichiog ac yn eu cyfnod mamolaeth, mae ymarfer mapio cynhwysfawr wedi nodi partneriaid allweddol i'n helpu i gysylltu â'r gynulleidfa darged hon.

Ymysg y partneriaid allweddol mae grwpiau merched yn unig, grwpiau cefnogi rhieni lleol a rhanbarthol, grwpiau LHDTTC+ a Balchder, darparwyr gofal plant a grwpiau cymorth babi. Mae gan y Gwasanaeth berthynas sefydledig gyda llawer o sefydliadau partner i sicrhau bod y grwpiau hyn o bobl yn darparu adborth.

Ailbennu hunaniaeth		rhywedd/
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol
4	3	12

Nid ydym yn gwybod union nifer y bobl draws ac/neu anneauidd yng Ngogledd Cymru. Fodd bynnag, mae Stonewall (2022) yn amcangyfrif bod rhwng 0.5% ac 1% o'r boblogaeth yn draws ac/neu'n anneauidd sy'n rhoi rhyw fath o arwydd i ni gyda phwy y mae angen i ni ymgysylltu i sicrhau bod ein hymgyngoriad yn ystyrlon.

Trwy'r cysylltiadau helaeth y mae'r Gwasanaeth wedi'u datblygu gydag amryw rwydweithiau LHDTC+ a grwpiau balchder lleol, bydd adborth cynhwysfawr gan bobl draws, anneauidd a phobl nad ydynt yn cydymffurfio o ran eu rhywedd yn cael ei gofnodi. Bydd Pride Cymru, Balchder Gogledd Cymru, Unique Transgender a rhwydweithiau LHDTC+ eraill ledled Gogledd Cymru yn galluogi'r Gwasanaeth i gysylltu â nhw. Bydd ymgysylltu wedi'i dargedu â phobl draws ac anneauidd yn cael ei gyflawni trwy grwpiau ffocws a drefnir mewn partneriaeth â'n partneriaid a phresenoldeb mewn digwyddiadau LHDTC+ penodol (h.y. balchder).

Cyfeiriadedd Rhyw		
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol
4	2	8

Mae Stonewall yn amcangyfrif bod rhwng 5-7% o'r boblogaeth yn lesbiaidd, hoyw, deurywiol neu â chyfeiriadedd rhywiol arall sy'n wahanol i heterorywiol (Gweler y GIG, 2015). Mae Stonewall (2022) wedi cyhoeddi adroddiadau mwy diweddar sy'n awgrymu bod pobl iau yn fwy tebygol o fod yn agored am eu cyfeiriadedd rhywiol a'u hunaniaeth rhywedd. Mae gan Ogledd Cymru gymuned LGB+ sy'n tyfu ac mae cynnal mwy o ddigwyddiadau balchder, grwpiau cymorth a rhwydweithiau staff newydd yn y gweithle wedi arwain at ymgysylltu â'r gynulleidfa hon mewn ffordd fwy ystyrlon nag yn y gorffennol.

Gyda chroestoriadedd mewn golwg, mae'n ddefnyddiol gwybod proffil oedran pobl a nododd eu bod yn LGB+, sy'n tueddu i fod yn iau na'r boblogaeth gyffredinol. Roedd mwy na hanner y rhai a nododd eu bod yn LGB+ (57.9%) rhwng 16 a 34 oed (SYG, 2021d). Mewn cyferbyniad, roedd llai na thraean o'r boblogaeth yn gyffredinol rhwng 16 a 34 oed (29.6%). Mae'r wybodaeth hon yn helpu'r Gwasanaeth i wybod pwy i ymgysylltu â nhw.

Er mwyn sicrhau bod GTAGC yn ymdrechu i gofnodi anghenion pobl â gwahanol gyfeiriadedd rhywiol, mae ymarfer mapio cynhwysfawr wedi nodi partneriaid allweddol i helpu i gysylltu â'r gynulleidfa darged hon. Bydd partneriaid allweddol gan gynnwys Pride Cymru, Balchder Bae Colwyn, Balchder Gogledd Cymru, elusennau LHDTC+, timau chwaraeon LHDTC+,

			rhwydweithiau staff LHDTTC+ ar draws y rhanbarth a grwpiau cefnogi LHDTTC+ lleol yn ein helpu i gysylltu â phobl ar draws y gwahanol grwpiau oedran.
--	--	--	--

Priodas a Phartneriaeth Sifil			
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol	
3	1	3	<p>Mae 48.1% o bobl 16 oed a hŷn yn briod neu mewn partneriaeth sifil (Ystadegau Cymru, 2020). Yn gyffredinol, nid yw'r nodwedd warchoddedig hon yn cyflwyno unrhyw risgiau penodol. Er, mae'n bwysig pwysleisio, ystyrir bod pobl sy'n byw ar eu pennau eu hunain mewn mwy o berygl.</p> <p>Bydd GTAGC yn cysylltu â phobl sy'n briod neu mewn partneriaeth sifil trwy ein rhyngweithio â gwahanol grwpiau buddiant ym maes cydraddoldeb yn ystod y cyfnod cyn-ymgyngori. Fel nodwedd warchoddedig, mae'n ddefnyddiol deall aelwydydd sy'n cynnwys dau neu fwy o bobl sy'n defnyddio gwasanaethau ar hyn o bryd, yn bennaf oherwydd y gall preswylwyr sengl fod mewn mwy o berygl o rai mathau o ddigwyddiadau (h.y. tanau yn y cartref).</p>

Crefydd a Chred		
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol
3	3	9

Mae ein Gwasanaeth yn cydnabod bod rhywfaint o amrywiaeth o ran ymlyniad crefyddol a systemau cred pobl ledled Gogledd Cymru. Yn yr un modd, rhaid cydnabod bod mwy o bobl wedi nodi "Dim crefydd" yn hytrach nag ymlyniad i unrhyw grefydd unigol, gan gynyddu o 32.1% yn 2011 i 46.5% yn 2021 (LIC, 2022b). Mae'r data hwn yn dangos bod gan tua hanner poblogaeth Gogledd Cymru ymlyniadau crefyddol. Felly, mae addoldai a sefydliadau ffydd yn llwybr rhesymegol i ymgysylltu â'r gynulleidfa hon.

Er mwyn sicrhau bod GTAGC yn ymdrechu i gofnodi anghenion pobl grefyddol a'r rhai sy'n cadw at system gred benodol, mae ymarfer mapio wedi nodi partneriaid allweddol i'r Gwasanaeth gysylltu â nhw. Ymysg y partneriaid allweddol, mae addoldai sefydledig ledled Gogledd Cymru, sefydliadau ffydd, elusennau, grwpiau cymunedol lleol a rhai grwpiau cefnogi sy'n cydweithio'n agos â grwpiau crefyddol. Mae rhai grwpiau crefyddol wedi bod yn fwy heriol i gysylltu â nhw yn y gorffennol, yn bennaf oherwydd nad oes canolfan neu leoliad penodol lle mae rhai o'r crefyddau lleiafrifol yn cwrdd. Fel aelodau o Fforwm Rhyng-ffydd Gogledd Cymru, nod y Gwasanaeth yw sefydlu cysylltiadau cymunedol newydd yn ystod yr ymgynghoriad hwn.

Hîl		
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol
3	3	9

Fel rhanbarthau eraill yng Nghymru, mae Gogledd Cymru wedi dod yn fwy amrywiol o ran ethnigrwydd yn ystod y degawd diwethaf. Yn ôl data'r cyfrifiad yn 2021, mae grwpiau lleiafrifoedd ethnig wedi cynyddu o 4.4% yn 2011 i 6.2% yn 2021 (LIC, 2022b). I egluro, lleiafrif ethnig ydy unrhyw ethnigrwydd nad ydyw'n wyn 'Cymreig, Saesneg, Albanaid, o Gogledd Iwerddon a Phrydeinig'.

Y grŵp lleiafrifol ethnig mwyaf ym mhob awdurdod lleol yng Nghymru oedd "Gwyn Arall". Roedd cyfran y boblogaeth a oedd yn nodi eu bod yn rhan o'r grŵp ethnig hwn ar ei uchaf yn Wrecsam (4.8%) a Sir y Fflint (3%). O fewn y grŵp ethnig "Gwyn" lefel uchel, Conwy oedd yr awdurdod lleol â'r gyfran uchaf yng Nghymru o bobl oedd yn nodi eu bod yn "Wyddelig" (0.7%). Yn ddiddorol, roedd 5.3% o aelwydydd yn aelwydydd grwpiau aml-ethnig, sy'n uwch na 4.2% yn 2011 (LIC, 2022b).

	<p>Gyda chroestoriadedd mewn golwg, mae GTAGC yn cydnabod bod rhwystrau iaith, cyfathrebu a diwylliannol posibl yn bodoli. Yn genedlaethol yng Nghymru, roedd 2.9 miliwn o breswylwyr arferol tair oed a hŷn yn siarad Cymraeg neu Saesneg fel eu prif iaith (96.7% o'r boblogaeth, i lawr o 97.1% yn 2011).</p> <p>Yn ôl Cyfrifiad 2021, o'r preswylwyr yng Nghymru nad oeddent wedi dewis Cymraeg na Saesneg fel eu prif iaith, roedd 78% yn dweud eu bod yn gallu siarad Saesneg yn dda neu'n dda iawn, tra roedd 22% ddim yn gallu siarad Saesneg yn dda iawn neu ddim o gwbl. Fel yn 2011, Pwyleg oedd y brif iaith fwyaf cyffredin ar ôl y Gymraeg neu'r Saesneg, sef 0.7% o'r boblogaeth. Arabeg (0.3%) oedd y brif iaith fwyaf cyffredin ar wahân i Saesneg, Cymraeg neu Bwyleg yn 2021. Iaith Arwyddion Prydain (BSL) oedd iaith ddewisol 900 o bobl (sy'n cyfateb i 0.03%) ymysg preswylwyr arferol tair oed a hŷn ledled Cymru.</p> <p>Er mwyn lliniaru unrhyw rwystrau cyfathrebu posibl, bydd y gwasanaeth yn mabwysiadu arferion cynhwysol trwy sicrhau bod gwybodaeth allweddol ar gael yn rhwydd mewn fformatau ffisegol a thrwy wefan y Gwasanaeth. Yn ogystal, gall Swyddog Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant y Gwasanaeth helpu i drefnu cyfieithu a dehongli os oes angen. Er mwyn sicrhau bod GTAGC yn cofnodi anghenion grwpiau ac unigolion amrywiol o ran ethnigrwydd, mae ymarfer mapio wedi nodi partneriaid allweddol i helpu i gysylltu â'r gynulleidfa darged hon. Ymysg y partneriaid allweddol mae rhwydweithiau cydraddoldeb hiliol a grwpiau cymorth, addoldai, sefydliadau ffydd a hefyd cyflogwyr lleol sy'n cyflogi pobl o amrywiaeth o gefndiroedd ethnig.</p>
--	---

Dyletswydd Economaidd-Gymdeithasol			Daeth y Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol i rym yng Nghymru ar 31 Mawrth 2021 ac mae'n ei gwneud yn ofynnol i gyrrff cyhoeddus penodedig, wrth wneud penderfyniadau strategol (fel penderfynu ar flaenoriaethau a phennu amcanion), ystyried sut y gallai eu penderfyniadau helpu i leihau'r anghydraddoldebau sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol.
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol	Yn ôl Cyfrifiad 2021, mae rhai o'r ardaloedd mwyaf difreintiedig yng ngogledd Cymru wedi'u crynhoi mewn trefi arfordirol a threfi ar y ffin (LIC, 2021). Nid yw gweithio yn atal pobl rhag profi tlodi. I esbonio hyn ymhellach, mae tlodi ymysg pobl sy'n gweithio wedi codi dros y 5 mlynedd diwethaf
4	3	12	

		<p>ac mae cyfanswm o 12.7% o weithwyr yn byw mewn tlodi oherwydd cyflogau isel neu oriau cyfyngedig (JRF, 2020).</p> <p>Er mwyn sicrhau bod GTAGC yn ymdrechu i gofnodi anghenion pobl sy'n bodloni'r meini prawf ar gyfer statws economaidd isel ac amddifadedd, mae ymarfer mapio cynhwysfawr wedi nodi partneriaid allweddol i helpu i gysylltu â'r gynulleidfa darged hon. Ymysg y partneriaid allweddol mae awdurdodau lleol, elusennau, banciau bwyd, addoldai, sefydliadau ffydd a grwpiau cymorth lleol.</p> <p>Bydd camau gweithredu penodol yn ystod y cam ymgynghori yn golygu bod y Gwasanaeth yn trefnu sesiynau grwpiau ffocws gan ddefnyddio ystod eang o fethodolegau. Mae'r Gwasanaeth yn cydnabod nad oes gan rai pobl lawer neu ddim modd o deithio i fynychu grwpiau ffocws a drefnir, tra nad oes gan rai pobl y gallu ariannol i ddefnyddio trafndiaeth breifat neu gyhoeddus. Er mwyn lliniaru'r risg, bydd y Gwasanaeth yn trefnu grwpiau ffocws mewn gwahanol leoliadau i helpu i ehangu mynediad er mwyn i bobl leol allu cwrdd wyneb yn wyneb mewn lleoliadau hygyrch. Bydd y Gwasanaeth yn trefnu grwpiau ffocws rhithwir (h.y. trwy Teams) os oes galw. Nid oedd llawer o alw am sesiynau rhithwir yn ystod yr ymgynghoriad cyhoeddus blaenorol, ond bydd y Gwasanaeth yn archwilio a oes angen yr opsiwn hwn drwy'r ymgysylltu cychwynnol. Bydd adborth yn cael ei gasglu trwy ffurflenni adborth ffisegol, e-bost a gwefan y Gwasanaeth i alluogi pobl i leisio eu barn heb fynychu grwpiau ffocws.</p>
--	--	--

Yr Iaith Gymraeg		
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol
3	3	9

Bydd yr holl ddeunyddiau sy'n gysylltiedig â'r prosiect ymgynghori CRhRC yn cael eu cynhyrchu (yn ysgrifenedig ac ar lafar) yn y Gymraeg ac yn Saesneg.

Dywedodd 235,567 o bobl yng Ngogledd Cymru eu bod yn gallu siarad Cymraeg ac mae hyn gyfystyr â 34.3%. Mae'r Gwasanaeth yn hynod falch o gyfathrebu yn y Gymraeg ac rydym yn sicrhau ein bod yn bodloni a, lle bo'n bosibl, yn mynd y tu hwnt i'r safonau yng Nghymru.

Mae'r data diweddaraf a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn awgrymu bod 29.1% o bobl tair oed a hŷn yn gallu siarad Cymraeg. Mae'r ffigwr hwn yn cyfateb i 883,600 o bobl ac mae tystiolaeth bod y Gymraeg yn tyfu o ran poblogrwydd fel iaith lafar ac fel iaith gyntaf ar lafar. Gyda chroestoriadedd mewn golwg, rydym yn cydnabod bod canrannau uchaf y siaradwyr Cymraeg yng Nghymru yn ardaloedd Gwynedd (77%) ac Ynys Môn (67%) sydd ill dwy wedi'u lleoli yng Ngogledd Cymru (LIC, 2022).

Bydd dewis iaith hefyd yn cael ei ystyried mewn unrhyw ddigwyddiadau ymgysylltu cyn-ymgynghori.

Daearyddiaeth neu leoliad		
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol
5	3	15

Mae Gogledd Cymru yn ardal ddaearyddol fawr sydd â sawl ardal drefol gyda dwysedd uchel o bobl a grwpiau amrywiol. Mewn cyferbyniad â hyn, nifer fach iawn o bobl sy'n byw yn rhai o'r ardaloedd gwledig.

Mae'r rhanbarth yn cynnwys ardaloedd Wrecsam, Glannau Dyfrdwy, y Rhyl, Bae Colwyn, Fflint, Bangor, Llandudno a Chaerdybi. Yr ardaloedd mwyaf yng Ngogledd Cymru yw dinas Wrecsam a chytrefi Glannau Dyfrdwy, y Rhyl a Phrestatyn, lle mae prif seilwaith a gwasanaethau manwerthu, diwylliannol, addysgol, twristiaeth a thrafnidiaeth Gogledd Cymru wedi'u lleoli. Bangor, Llanelwy a Wrecsam yw dinasoedd y rhanbarth. Bangor yw dinas hynaf Cymru, Llanelwy yw un o drefi lleiaf Cymru, a Wrecsam, a ddaeth yn ddinas yn 2022, yw anheddiad mwyaf y rhanbarth.

Mae gan rai ardaloedd grwpiau cymunedol sefydledig sy'n galluogi ein Gwasanaeth i ymgysylltu â'r gymuned. Fodd bynnag, nid oes gan rai ardaloedd grwpiau cymunedol a hybiau cymdeithasol

			sefydledig a fydd yn galluogi'r Gwasanaeth i gysylltu â phobl yn hawdd. Felly, bydd angen i'r Gwasanaeth wneud yn fawr o'i bartneriaethau, ei gysylltiadau cymunedol a'i lwyfannau ar-lein i gysylltu â nhw. Yn yr un modd, bydd ymgynghori CRhRC yn ymgysylltu â phobl ar draws pob rhan o Ogledd Cymru a fydd yn sicrhau bod yr adborth a gesglir yn gynrychioliadol o'r rhanbarth.
--	--	--	---

System Ar-Alwad neu ystyriaethau i staff rhan amser		
Tebygolrwydd	Effaith	Yn gyffredinol
4	2	8

Mae staff ar-alwad yn cymryd rhan uniongyrchol yn y prosiect hwn. Mae timau ar-alwad wedi bod yn cymryd rhan mewn dylunio a datblygu CRhRC y Gwasanaeth trwy seminarau Penaethiaid Adrannau a rheolwyr canol. Yn naturiol, bydd staff sy'n gweithio'r system ar-alwad yn gallu rhoi adborth a fydd yn helpu i lunio'r CRhRC a chyfeiriad strategol y Gwasanaeth rhwng 2024 a 2029.

Grwpiau buddiant eraill ym maes cydraddoldeb	<p>Ar gyfer yr holl nodweddion gwarchoddedig, bu cynnydd yn nifer y troseddau casineb a gofnodwyd yng Nghymru yn ystod y blynyddoedd diwethaf (Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, 2018). Mae cyfradd erlyn isel iawn yn y llys yn golygu nad yw rhai dioddefwyr troseddau casineb yn ymddiried yn y gwasanaethau cyhoeddus mewn lifrai. Er bod y diffyg ymddiriedaeth hwn yn effeithio'n bennaf ar yr heddlu a thimau ymgysylltu cymunedol mewn cynghorau lleol, mae'r gwasanaethau tân ac achub yn gallu profi rhai effeithiau niweidiol hefyd.</p> <p>Mae'r adolygiadau Diwylliant diweddar yng Nghymru a Lloegr wedi tynnu sylw at faterion diwylliannol yn y sector. Mae hyn yn golygu y gallai fod diffyg ymddiriedaeth a hyder mewn gwasanaethau tân ac achub o fewn y gymuned.</p>
---	---

A oes unrhyw un o'r meini prawf uchod yn cael sgôr o 12 ac uwch ac felly angen symud i gael asesiad llawn o'r effaith ar gydraddoldeb?

Oes

Nac oes

Os oes, cysylltwch â'r Swyddog Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant drwy e-bost benji.evans@northwalesfire.llyw.cymru i fwrw ymlaen â'r asesiad effaith llawn.

Os yr atebwyd nac oes, a bod unrhyw un o'r meini prawf wedi cael sgôr rhwng 1-5 neu 6-10, pa fecanweithiau neu welliannau rheoli ychwanegol y gallwch eu rhoi ar waith i leihau'r sgôr hyd yn oed ymhellach? Nodwch beth fydd y sgôr ar ôl i'r cam rheoli gael ei roi ar waith.

Mae rhai adrannau'n cael sgôr o 12 a throsodd. Mae'r sgoriau yn yr AEG yn cynrychioli'r risg bresennol yn ymwneud â'r Gwasanaeth yn ymgysylltu â gwahanol rannau o gymuned Gogledd Cymru. Mae cynllun cyfathrebu ac ymgysylltu wedi'i ddyfeisio i ymgysylltu â phob ardal ddaearyddol yn ystod yr ymgynghoriad i gasglu adborth cynhwysfawr.

Pa ganlyniadau neu newidiadau cadarnhaol fydd yn digwydd o ganlyniad i unrhyw bwyntiau a nodwyd gan yr asesiad hwn?

Mae'r AEG hwn yn dangos sut y mae'r Gwasanaeth wedi rhoi sylw dyledus i amrywiaeth cymuned Gogledd Cymru. Mae ystyriaeth ar sut y bydd y Gwasanaeth yn ymgysylltu ac yn cyfathrebu â'i gymuned. Mae croestoriadedd wedi cael ei ystyried mewn gwahanol rannau o'r AEG hwn sy'n galluogi'r Gwasanaeth i gynllunio ei ddull yn ofalus, o ran ymgysylltu a mabwysiadu methodolegau cyfathrebu addas i ddiwallu anghenion gwahanol grwpiau buddiant ym maes cydraddoldeb.

Mae rhai sgoriau isel sy'n dangos sut y mae methodoleg addas yn cael ei mabwysiadu i gasglu adborth gyda rhai grwpiau cymunedol. Mae'r sgoriau canolig mewn rhai rhannau o'r AEG yn amlygu bod risg yn bodoli ac yn cydnabod y bydd ymgysylltu â rhai pobl a chymunedau yn heriol.

Bydd ymgysylltu yn cael ei gyflawni gyda'r rhan fwyaf o'r grwpiau buddiant ym maes cydraddoldeb trwy gynllunio effeithiol. Mae'n ofynnol i'r Gwasanaeth fabwysiadu dull tîm lle bydd angen i wahanol staff fod yn rhan o oresgyn heriau iaith, cyfathrebu a logisteg.

Gwerthusiad dilynol

Lle bo'n berthnasol, dylech ddarparu trosolwg (ystod oedran, rhywedd, ethnigrwydd ac ati) o bwy fynychodd y digwyddiad(au), neu bwy oedd yn rhan o'r polisi neu'r fenter neu'r fenter neu yr effeithiwyd arnynt gan y polisi neu'r fenter, ac unrhyw sylwadau neu gwynion perthnasol a dderbyniwyd o ran cydraddoldeb a chynhwysiant. Yna, dylid defnyddio'r wybodaeth i fynd i'r afael ag unrhyw bryderon perthnasol

Cyn ei gwblhau, gallech ofyn am gyngor gan Swyddog Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant y Gwasanaeth. Gallwch wneud hyn drwy ei e-bostio at benji.evans@tangogleddcymru.llyw.cymru i'w adolygu.

Ar ôl ei gwblhau, dychwelwch at benji.evans@tangogleddcymru.llyw.cymru

Rhestr Gyfeirio

Joseph Rowntree Foundation (2020). Adroddiad Tlodi'r DU 2019/20. Canfuwyd yn: www.jrf.org.uk/report/uk-poverty-2019-20, Cyrchwyd: 12 Ebrill 2023.

Swyddfa Ystadegau Gwladol (2023a) Amcangyfrifon poblogaeth ac aelwydydd, Cymru: Cyfrifiad 2021. Canfuwyd yn:

[www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/bulletins/populationandhouseholdestimateswales/census2021#:~:text=4.-,Age%20and%20sex%20of%20the%20population,men%20\(49.0%25\)%20in%20England](http://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/bulletins/populationandhouseholdestimateswales/census2021#:~:text=4.-,Age%20and%20sex%20of%20the%20population,men%20(49.0%25)%20in%20England), Cyrchwyd: 13 Ebrill 2023.

Swyddfa Ystadegau Gwladol (2023b) Anabledd yn ôl Oedran, Rhyw ac Amddifadedd, Cymru a Lloegr: Cyfrifiad 2021. Canfuwyd yn:

www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/disability/articles/disabilitybyagesexanddeprivationenglandandwales/census2021#:~:text=Source%3A%20Office%20for%20National%20Statistics%20-%20Census%202021,-Embed%20code&text=In%20Wales%2C%2022.3%25%20of%20females,10.4%25%20and%209.5%25%20respectively, Cyrchwyd: 13 Ebrill 2023.

Swyddfa Ystadegau Gwladol (2023c) Anabledd, Cymru a Lloegr: Cyfrifiad 2021. Canfuwyd yn:

[www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthandwellbeing/bulletins/disabilityenglandandwales/census2021#:~:text=In%20Wales%2C%20in%202021%2C%20a,\(23.4%25%2C%20696%2C000\),](http://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthandwellbeing/bulletins/disabilityenglandandwales/census2021#:~:text=In%20Wales%2C%20in%202021%2C%20a,(23.4%25%2C%20696%2C000),) Cyrchwyd: 13 Ebrill 2023.

Swyddfa Ystadegau Gwladol (2023d) Cyfeiriadedd rhywiol: oedran a rhyw, Cymru a Lloegr: Cyfrifiad 2021. Canfuwyd yn:

www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/culturalidentity/sexuality/articles/sexualorientationageandsexenglandandwales/census2021, Cyrchwyd: 15 Ebrill 2023.

Gwasanaeth Iechyd Gwladol (2015) Adroddiad Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant. Canfuwyd yn: www.ashfordstpeters.nhs.uk/images/boardpapers/300715/Paper8e.pdf, Cyrchwyd: 4 Ebrill 2023.

Ystadegau Cymru (2020) Statws Priodasol yn ôl Oedran a Rhyw. Canfuwyd yn: [Statws Priodasol yn ôl Oedran a Rhyw \(llyw.cymru\)](#), Cyrchwyd: 4 Ebrill 2023.

Stonewall (2022a) Attraction, identity and connection in Great Britain in 2022. Canfuwyd yn: www.stonewall.org.uk/system/files/rainbow_britain_report.pdf, Cyrchwyd: 4 Ebrill 2023.

Stonewall (2022b) The truth about trans. Canfuwyd yn: www.stonewall.org.uk/the-truth-about-trans#trans-people-britain, Cyrchwyd: 12 Ebrill 2023.

Llywodraeth Cymru (2021) Gweithredu'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol Adolygiad o dystiolaeth ar anfantais economaidd-gymdeithasol ac anghydraddoldebau o ran canlyniadau. Canfuwyd yn: www.gov.wales/sites/default/files/statistics-and-research/2021-11/review-of-evidence-on-socio-economic-disadvantage-and-inequalities-of-outcome-revised.pdf, Cyrchwyd: 12 Ebrill 2021.

Data Llywodraeth Cymru (2022a) am yr iaith Gymraeg o'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth: 2020. Canfuwyd yn: www.gov.wales/cymraeg-data-blynyddol-population-survey-2020, Cyrchwyd: 14 Ebrill 2023.

Llywodraeth Cymru (2022b) Grŵp ethnig, hunaniaeth genedlaethol, iaith a chrefydd yng Nghymru - Cyfrifiad 2021. Canfuwyd yn: [Grŵp ethnig, hunaniaeth genedlaethol, iaith a chrefydd yng Nghymru \(Cyfrifiad 2021\) | LLYW.CYMRU](#), Cyrchwyd: 12 Ebrill 2023.